

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici štev. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 22. januarja 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 10.

Ustanovitev Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine.

Ministrstvo trgovine in industrije je izdelalo načrt zakona o ustanovitvi Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Po tem načrtu, ki ima biti v kratkem uzakonjen, se ima ta zavod osnovati pri ministrstvu trgovine in industrije v okviru oddelka za zunanjo trgovino in trgovsko politiko. Namen tega zavoda je pospeševanje razvoja naše zunanje trgovine, posebno pa našega izvoza. V kompetenco zavoda imajo spadati sledeče naloge:

1. da proučava mere in sredstva za pospeševanje izvoza ter daje inicijativno in predlaga konkretne ukrepe v svrhu napredka naše zunanje trgovine;

2. da sistematično proučuje zunanja tržišča in ima v to svrhu zbirati, urejati in hraniti vse informativno gradivo o gospodarskih prilikah v naši državi, v kar spada v prvi vrsti celokupna zakonodaja in naredbodaja, ki se nanaša na razne panoge gospodarstva, nadalje mednarodne pogodbe in sporazumi gospodarskega značaja, statistične publikacije, tarife in naredbe, ki se nanašajo na carino in promet, poročila zbornic, gospodarskih organizacij in institucij, delniških družb, končno vse strokovne študije, ki so objavljene v periodičnem tisku in obsegajo informativne podatke o našem gospodarstvu.

Istotako ima zavod za vršenje svoje informativne naloge zbirati, urejati in čuvati vse podatke o gospodarstvu tujih držav, ki so za razvoj trgovinskih odnošajev in za pospeševanje direktnih stikov med gospodarskimi krogi važnega pomena, predvsem zaupna poročila naših poslatištev in konzulatov v inozemstvu, da bi mogel korporacijam, kakor tudi direktno interesentom poslužiti vedno s točnimi podatki glede vseh inozemskih tržišč, ki pridejo za našo zunanjo trgovino v poštev.

Zavod ima na podlagi tega gradiva sestavljati za inozemstvo informativna poročila o razmerah v naši državi, o možnostih izvoza, domačim interesentom in organizacijam pa dati obvestila o važnih pojavih na svetovnem tržišču. Naloga zavoda je nadalje, da proučava nedostatke in ovire, s katerimi se mora boriti naš izvoz ter da s posredovanjem naših diplomatskih zastopništev v inozemstvu deluje na to, da se čimprej odpravijo. Zavod bo izdajal za domače gospodarstvo poseben glasnik, v katerem bo objavljali vse važnejše informacije, ki jih bo prejemal iz inozemstva. Obenem bo zavod izdajal propagandne brošure za inozemstvo, izdeloval filme ter prirejal predavanja, da se inozemstvo seznanji z našo zemljo in naveže z njo direktno stike.

V Beogradu se bo pri tem zavodu osnoval muzej vzorcev inozemskih proizvodov, pri naših konzulatih v inozemstvu pa bo zavod organiziral zbirke naših proizvodov in izvoznih predmetov. Končno bo spadalo med naloge zavoda tudi prirejanje udeležb našega gospodarstva na mednarodnih razstavah in velesojih, ob katerih prilikah se bo tudi proučevala možnost konkurence naših proizvodov na inozemskih tržiščih.

Da bi se dosegel čim praktičnejši rezultat dela, se ima na načrtu zakona osnovati pri zavodu posvetovalni odbor, v katerem bodo zastopani predstavniki gospodarskih ministrstev in gospodarskih zbornic.

Sredstva za vzdrževanje zavoda se bodo dobila na ta način, da se bodo

uvredle posebne takse v znesku 10 dinarjev za vsak vagon blaga, ki se izvažajo v inozemstvo. Te takse se bodo v obliki kolekov lepile na izvozne deklaracije. Ker znaša tonaža našega izvoza 6-4 milijona ton, se računa, da se bo lahko na ta način dobila vsota ca. 4 in pol do 5 milijonov dinarjev za vzdrževanje zavoda.

Ob priliki konference zborničnih tajnikov, ki se je vršila dne 18. januarja v Beogradu, je načelnik doktor Steinmetz priredil konferenco o tem načrtu. Obrazložil je, kako si praktično zamišlja celo delo tega zavoda, ki se namerava že spomladi ustanoviti. Povdaril je, da obstojajo slični zavodi v najnaprednejših državah, kakor je Belgija, Danska, Severoameriške združene države, Poljska itd. Naš zavod pa bi ne bil kopija inozemskih vzorov, marveč samonikel in prikrojen specijelno za naše potrebe in prilike. Uradništvo v tem zavodu bi bilo kontraktualno. Poleg tega bi se nastavilo v zavodu še več gospodarskih strokovnjakov, ki bi od časa do časa prepotovali inozemske države, da proučijo posebne pojave, ki so za naše gospodarstvo zelo važni in za naš izvoz pomembni. Končno je izjavil, da postaja radi težke krize našega izvoza in pasivnosti naše trgovinske bilance ustanovitev zavoda vedno bolj pereča, ker se srednje in zapadne države zapirajo proti našemu izvozu, dočim ureditev odnošajev z nepogodbenimi državami le s težavo napreduje.

O poročilu in o načrtu zakona se je razvila živahna diskusija, v katero so posegli navzoči predstavniki zbornic. Iz izvajanj delegatov je izvenela v splošnem precejšnja skepsa glede možnosti uveljavljanja novega zavoda v praktičnem delu za pospeševanje našega izvoza. Tajnik ljubljanske zbornice g. Ivan Mohorič je opozarjal, da so glavni vzroki krize našega izvoza predvsem predrage produkcijske cene v državi, nadalje pomanjkanje direktnih železniških tarif, pomanjkanje dobrih mednarodnih telefonskih zvez, oviranje uporabe brzojavnih kodov v mednarodnem prometu, pomanjkanje gospodarskih pogodb z raznimi državami in stalnih parobrodarskih zvez. Povdarjal je, da bi bilo treba predvsem te ovire sukcesivno odstraniti, nakar bi se naš položaj na inozemskih tržiščih bistveno izboljšal.

Naša veletrgovina in industrija ima povečini dobro upeljane direktne zveze z inozemstvom ter tudi svoje lastne informativne vire, ki poslujejo točno, hitro in vestno ter nudijo o važnih pojavih interesentom informacije mnogo poprej, kakor bi jih mogel nuditi novi zavod. Taka velika podjetja ne kažejo doslej posebnega interesa za osnovanje novega zavoda. Detaljna trgovina in srednja obrt, ki pa je navezana itak na posredovalno trgovino, pa bi tudi gradiva in informacije, s katerimi bo razpolagal zavod, ne mogla v znatnejšem obsegu izkoristiti. Omenjal je, da je v hmeljski trgovini, kljub dobrim informacijam nastopila popolna deruta, ki jo opažamo tudi pri drugih eksportnih panogah in ki jo povzročajo interesenti sami in pri takih pojavih vsi naporji gospodarskih organizacij dosedaj niso mogli izdejskovati nikake odpomoči. Navajal je nato iz zbornične prakse celo vrsto konkretnih primerov in naglasil, da zbornice, ki danes to službo z dobrim uspehom vršijo in razpolagajo tudi že

z lepo zbranim informativnim gradivom, od novega zavoda ne bi imele mnogo koristi, ker bi bila arhiva za praktično samo beograjskim zbornicam in organizacijam na razpolago. Opozarjal je tudi, da ne dobivajo zbornice od ministrstva niti manjkajočih publikacij bruseljske mednarodne unije za objavljanje carinskih tarif, niti važnih študij in zapisnikov o razpravah ekonomske sekcije društva narodov in drugih mednarodnih institucij, ako si jih same za drag denar ne preskrbijo. V prvi vrsti bi bilo po njegovem mnenju treba tu izboljšati odnošaje.

Konzularna poročila so se v zadnjem času mnogo izboljšala in poslovanje konzulatov se je znatno izboljšalo, akoravno se je komaj pričelo z reformo naše konzularne službe. Treba je pričeto delo energično nadaljevati, da dosežemo lahko znatne uspehe.

Tajnik Mohorič se je nadalje izjavil proti obremenitvi izvoza z izvoznimi taksami za finansiranje zavoda za zunanjo trgovino in je stavil izpremi-

njevalne predloge. Po njegovem mišljenju bi za začetek zadostoval budžet enega milijona dinarjev, ki bi se ga dalo dobiti na drug način, ne da bi se bremenilo izvoz, ker nekatere surovine, kakor na primer rude, bauksit itd. ne prenesejo nikake obremenitve. Nato je razmotrival še vprašanje ureditve odnošaja in delitve dela med zavodom in zbornicami, kakor tudi delokroga sosveta, ki bi se osnoval pri upravi novega zavoda.

Izvajanjem tajnika Mohoriča so se pridružili delegati novosadske, osješke, splitske in zagrebške zbornice, nakar je načelnik dr. Steinmetz obljubil, da bo vse praktične nasvete in pomisleke, ki so bili iznešeni v toku debate, podrobno proučil in pri končni redakciji, posebno pa pri organizaciji zavoda dragevolje vpošteval. Apeliral je na sodelovanje zbornic in izrazil trdno upanje, da se bo nov zavod tudi pri nas kljub delnemu nezaupanju, ki sedaj še proti njemu vlada, uspešno uveljavil in vršil svojo nalogo v korist napredka naše zunanje trgovine.

Udeležba naše države na mednarodni razstavi v Barceloni.

Ministrski svet je sklenil, da se naša država odzove vabilu španske vlade in da bo sodelovala na veliki mednarodni razstavi v Barceloni, ki se odpravi 15. maja t. l. Organizacija udeležbe na tej razstavi je poverjena ministrstvu trgovine in industrije, ki je že izdelalo načrt s programom razstave in pozvalo vse zbornice, da sodelujejo pri pripravah. V prostorih, ki jih bo imela naša država na razstavišču na razpolago, se namerava urediti veliko reprezentančno dvorano, kjer bodo razstavljeni proizvodi umetnega obrta. Ministrstvo namerava nadalje organizirati posebne sekcije za etnografijo, za sirovine, za industrijo, za trgovino, bankarstvo, za promet in za turizem. Poleg teh sekcij bo na raz-

polago še poseben prostor za slikarska dela in poseben za naše gospodarske kroge, ki so v republikah južne in centralne Amerike.

Razstava se odpravi 15. maja t. l. Material za razstavo je zbrati do konca meseca marca. Razstavljalci dobijo prostor na razstavišču brezplačno na razpolago. Vzroci je poslati na lastne stroške Zbornici za trgovino, obrt in industrijo, transportne stroške od zbornice na razstavo v Barcelono in nazaj pa nosi država sama.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani prosi vse interesente, ki se želijo udeležiti te razstave z vzorci svoje produkcije, s slikami podjetij, risbami, grafikoni i. dr., da ji blagovolijo to čimprej sporočiti.

Povišanje železniških tarif.

Železniški minister dr. A. Korošec je v petek odobril načrt za povišanje železniških tarif. Povišanje stopi dne 1. marca v veljavo in ima prehodni značaj, dokler se ne izvede temeljna reforma vseh tarif. Povišanje je izvršeno na ta način, da se normalni vozarski razredi in specialne tarife povišajo za 5%, istotako tudi povlaščenosti stavki 1 do 26. Ker se razred 29 ukine, se izvrši popolna pregrupacija predmetov, ki spadajo v razrede 27 in 28. Namesto dosedanjih treh baremov 26—29 bode v novi tarifi pet baremov, po katerih bodo razporedeni predmeti najnižje vrednosti. Za našo industrijo je pri tem povišanju naj-

težje to, da bo tarifa za prevoz premoga na kratke razdalje povišana za 14—20% sedanje tarife, s čemur se bo produkcija precej podražila. Tarifni odbor je predlagal, da sme povišanje tarife za premog doseči maksimalno 10%, vendar se ta predlog od strani generalne direkcije železnic ni vpošteval.

Od povišanja tarif se pričakuje 100 milijonov dinarjev novih dohodkov, ki se imajo porabiti deloma za kritje obratnih primanjkljajev, deloma pa za izboljšanje železniškega prometa. Na Slovenijo bo od tega odpadlo po dosedanjih cenitvah od 25 do 30 milijonov dinarjev.

Kako naj se izpolni davčna prijava za pridobnino?

Trgovci, obrtniki in industrijci vlagajo letos tekom meseca februarja prvič davčne prijave za pridobnino po novem davčnem zakonu. Izpolnitev prijave, ki se bistveno razlikuje od dosedanjih pridobninskih izjav, je posebno važna, ker se nova pridobnina ne odmerja več po zunanjih znakih in srednji donosnosti, ampak od čistega dohodka. Zbog tega priredi Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v

Ljubljani za svoje interesente predavanja o vprašanju, kako naj se izpolni davčna prijava. Predavanja se vrše v Celju v torek dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer, v sredo dne 23. t. m. ob istem času v Mariboru in v ponedeljek dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer v Ljubljani v zbornični dvorani (I. nadstropje zbornične palače). Zbornica vabi svoje interesente, da se teh predavanj udeleže.

Nova gospodarska politika.

O tem predmetu je izvajal dr. Jiří Hejda v Češkem narodnogospodarskem društvu sledeče misli:

Dvajseto stoletje je označeno po krizi individualizma; produkcija postaja zmeraj bolj kolektivna, surovine in večkrat tudi fabrikati so združeni v koncernih. Vsled mednarodne industrijske koncentracije in vsled kartelnih pogodb je prosto tekovanje izločeno. Na mesto avtomatične regulacije stoji preiščena, v sistemu koncernov je gospodarska stabilizacija ideal. Družabna oblika izpodriva pozamezno podjetje. Delniška družba postaja začetek poti, po kateri bo šel nadaljni razvoj najbrž tudi pri rešitvi socialnih problemov. Vendar je delniška družba doslej nekaj zelo nejasnega, zlasti kar se tiče njenega vodstva; to vodstvo je večkrat si nasprotujočim koristim raznih delničarskih kategorij anonimno. Sklicujoč se na številne avtorje pride Hejda do zaključka, da stremi moderno gospodarstvo za ideologijo gospodarske demokracije; ta nastopi tam, kjer prehaja konkurenčni kapitalizem h koncentraciji monopolnega kapitalizma, kjer se umika načelo prostega tekovanja zmeraj bolj načelu smotrene ureditve produkcije in organiziranega obvladavanja trga.

Hejda je zbral v tem predavanju misli modernega gospodarstva v enotnem sistem in nam nudi jasen pregled poti, kam stremi bodočnost našega gospodarstva.

LJUBLJANSKA TOBAČNA TOVARNA OSTANE.

Razni zagrebški listi so prinesli vest, da bo zagrebška in najbrž tudi ljubljanska tobačna tovarna premeščena v Beograd. Uprava državnih monopolov pravi sedaj, da o takšni premestitvi ni govora, in sicer ne glede zagrebške in ne glede ljubljanske tovarne. Vse vesti o premestitvi so prenatlgjene.

SREDNJEVROPSKO IN POLJSKO ŽELEZO.

Pogajanja srednjeevropskih in poljskih tovarn in drugih podjetij železa glede mirne ureditve prodaje na Balkanu so se doslej izjalovila vsled kvotnih zahtev poljskega železnega sindikata. Šele v zadnjem času je bil sklenjen bolj splošen dogovor glede dobav tračnic za jugoslovanske državne železnice. Če bo to sedaj sklenjeni zasebni dogovori med nemško in poljsko železno industrijo v novi nemško-poljski trgovinski pogodbi ratificirani, menijo strokovni krogi, da bo zasebnim dogovorom kmalu sledil kartelni dogovor med poljsko in srednjeevropsko železno industrijo. Sedaj se pogaja z jugoslovanskimi železnicami o obsežnih dobavah tračnic na eni strani poljski sindikat plavžev, na drugi strani češko-avstrijski-ogrski železni kartel.

Merkurjev ples v Ljubljani.

Merkurjevi plesi se štejejo že od nekdaj med najlepše in najodličnejše predpustne prireditve. Od nekdaj se zbira na teh prireditvah cvet slovenskih gospodarskih krogov, zlasti slovenskega trgovstva in trgovskega narščaja ter elite našega meščanstva. Prvovrsten po svojem aranžmaju, odličen po obisku in podrobnostih, ki sploh spadajo k takim prireditvam, je dosegel tudi letošnji Merkurjev ples višino, ki je visoko nad vsemi drugimi prireditvami, in je tako svoj tradicionalni sloves ne samo obdržal, ampak ga še bolj podkrepil. Prireditve se je vršila v soboto zvečer v veliki dvorani Uniona in je privabila, poleg izredno velikega števila ljubljancanov, tudi mnogo odličnih zastopnikov trgovstva z dežele. Zadoščen je to lepo za matico slovenskih trgovskih organizacij, predvsem pa za njenega vzglednega in požrtvovalnega predsednika g. dr. Frana Windischerja, ki more ob nelahkih prilikah držati društveni nivo na višku, ki je v resničen ponos slovenskemu trgovstvu.

Goste je sprejemal kot domačin predsednik g. dr. Fran Windischer in podpredsednik g. Jos. J. Kavčič.

Krasno uspelo prireditve so počastili zastopniki najvišjih civilnih in vojaških oblasti. V odsotnosti g. velikega župana, ki je moral službeno odpotovati v Beograd, je počastil prireditve njegov zastopnik vladni svetnik g. dr. R. Andrejka s soprogo. Obbolelega komandanta dravske divizijske oblasti je zastopal njegov pomočnik brigadni general g. Popovič s soprogo. Prireditve sta počastila tudi komandant artiljerijske brigade general

ZNIZANE VOZNE ZA SLADKOR.

Pogajanja sladkornega kartela glede znižanja voznine za izvoz sladkorja, ki ga je preostalo letos 3000 vagonov, še niso zaključena. Sladkorni kartel se hoče pogajati direktno z ministrom. Po zaključku sladkorne kampanje poročajo, da znaša vsa jugoslovanska sladkorna produkcija v tekoči kampanji 11.595 vagonov, kar pomeni napram zadnji kampanji 51-56% povišek.

IZVOZ ČESKIH ČEVLJEV V ANGLIJO NAZADUJE.

Leta 1926 so prodali Čehi v Anglijo 755.000 parov čevljev, leta 1927 1 milijon 52.000 parov, lani pa 730.000 parov, za 322.000 parov manj kot leta 1927. Pri tem pride večina nazadovanja na zadnje lanske mesece. To je tem občutnejše, ker je padel ves angleški uvoz samo od 4.000.000 na 3.800.000 parov, kar pomeni napredovanje konkurence. Obenem je narasel izvoz čevljev iz Anglije od 12 na 13 milijonov parov.

g. Vuković in artiljerijski polkovnik g. Jovanović. Častno zastopan je bil tudi oficirski zbor z ordonančnim oficirjem divizije g. kapetanom Vizjakom na čelu. Polnoštevilno so se udeležili plesa naravno predstavniki naših gospodarskih korporacij in organizacij, njim na čelu predsednik Zbornice TOI g. Ivan Jelačin ml. Nadalje smo na prireditvi videli predsednika Društva denarnih zavodov gen. ravnatelja g. A. Tykača in z njim ravnatelj g. Tostija, Krofto in Svingerja, kot odposlanca Društva denarnih zavodov. Prireditve so se nadalje udeležili med drugimi tudi načelnik gremija trgovcev g. Ivan Gregore, predsednik društva Trgovski dom g. Ivan Jelačin st., načelnik Zveze obrtnih za drug g. Josip Rebek, predsednik Jugoslovanske obrtne zveze g. Anton Rojina in še mnogi drugi odlični predstavniki naših gospodarskih krogov. Od zunanjih gostov naj bo omenjen g. dr. F. Crobath, veletržec iz Kranja. Polnoštevilno je počastil prireditve tudi konzularni zbor. Videli smo generalnega konzula avstrijske republike g. dr. Pleinerta, generalnega konzula ČSR g. Res'a, italijanskega gen. konzula g. Rainaldija ter častnega konzula Španije g. E. Hienga in Belgije g. dr. M. Dularja.

Polonezo je otvoril predsednik g. dr. Fran Windischer z gospo soprogo generala Popoviča. Prvo čevljevko je plesalo nad 80 parov. Prav umetniško jo je vodil gosp. Pavle Fabiani, ki ima tudi največjo zaslugo za izredno okusno dekoracijo dvorane. Tekom celega večera je vladala nenavadna živhanost. Neprisiljena in iskrena zabava je trajala do ranega jutra.

NEMŠKO POSOJILO ZA RUMUNIJO.

Posojilo za financiranje in podpiranje od suše in lakote prizadetih pokrajin v Rumuniji je podpisano. Rumunska vlada se je pogodila z Dresdensko banko in s tvrdko Kampfmayer. Oficijelno poročilo o podpisu so nekoliko zadržali, da ne bi povzročili na domačem trgu naraščanja cen. Gre za skupno svoto 400 milijonov lejev. Posojilo se mora vrniti v 12 mesecih.

KOMERCIALIZACIJA NEMŠKIH DOLGOV.

»Echo de Paris« poroča, da se vršijo med številnimi bankami in vladami raznih dežel oficijelna pogajanja o načrtu komercializacije nemških dolgov. Govorijo z gotovostjo o emisiji posojila v znesku ene milijarde dolarjev. 400 milijonov bi dale ameriške banke, 300 do 400 milijonov francoski trgi, ostalo banke drugih držav. Primerjaj našo notico o francoskem posojilu pri švedskem vžigaličnem trustu.

Pridobnina za krošnjarje in potujoče sejmarje.

Davčna uprava za mesto v Ljubljani objavlja nastopni poziv:

Obrati, ki se ne vodijo v stalnem lokalu, nego s hojo od hiše do hiše in od kraja do kraja n. pr. krošnjarji, torbarji, cirkusi, potujoča gledališča, panorame, potujoči fotografi, sejmarji, prodajalci cvetlic in igrači po ulicah in lokalih itd. so zavezani plačevati davek od podjetij, obratov in samostalnih poklicev po čl. 42 druga skupina, točka 3 zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928, Uradni list 26/75 in pravilnika k temu zakonu.

Neodvisno od čistega dohodka plačujejo navedeni ta davek še pred začetkom poklica. Davek znaša za davčnega zavezanca samega na leto 60 Din in za vsakega pomočnika po 30 Din.

Če izvrševalec navedenih obratov pomnoži tekom leta število oseb, ki mu pomagajo v obratu, plača naknadno za vsako tako osebo po 30 Din, ne pa tudi v takih primerih, če samo menja pomočnike. Davek za omenjene obrate se položi v prvi polovici leta preden se začne izvrševati poklic in sicer v celotnem letnem znesku, če pa se začne poklic izvrševati šele v drugi polovici leta, pa se plača davek v polovičnem znesku.

Uvodoma omenjeni davčni zavezanec, ki se zalotijo brez potrčila o plačanem davku, plačajo poleg rednega davka po čl. 59 zakona o neposrednih davkih še enak znesek kot kazni.

Od potujočih obratov se pobere davek, ko se izda obrtno dovolilo; kot dokaz o plačanem davku služi po pristojnem oblastvu izdano obrtno dovolilo, na katerem je oblastvo na predpisani način potrdilo vplačilo z označbo dobe, za katero je davek plačan. Vsi izvrševalci obratov, ki se ne vodijo v stalnem lokalu, marveč s hojo od hiše do hiše in od kraja do kraja, se pozivljajo, da izpolnijo svojo davčno dolžnost in plačajo ta davek takoj, da se izognejo kazenskim posledicam, predvidenim v členu 139 omenjenega zakona o neposrednih davkih.

VINSKI PRIDELEK V SREDNJI EVROPI.

Po najnovejših statistikah je producirala Rumunija v lanskem letu 1928 okoli 8 milijonov hektolitrov vina, Jugoslavija 4 milijone, Ogrska 3 milijone, Avstrija 800.000 hl in Češkoslovaška 500.000 hl. Skupaj so producirale torej dežele Srednje Evrope v lanskem letu nad 16 milijonov hektolitrov vina. Če vzamemo Srednjo Evropo kot celoto, je ta celota za Francijo, Italijo in Španijo v Evropi na četrtem mestu proizvodnje vinskih dežel.

LISTEK.

R. M.:

Na samodruču v nemške dežele.

(Nadaljevanje.)

VI. Monakovo.

Končno je naš prezidij dal znanje za skupen odhod. Uvrstili smo se v velikansko kolono 40 samodrčev brez onih, ki so nam prišli iz Monakovega naproti. Vozili smo tesno drug za drugim po ravni popolnoma brezprašni cesti in nudili mimoidočim res inpozantem spreved.

Po par minutah smo zagledali Monakovo, srce nemškega juga, ognjišče kulture, s polnim pravom imenovane nemške Atene. Skoro nato smo preko izare zavozili v mesto in se naenkrat znašli na velikanskem štirioglatem prostoru, kjer so se naši samodrči razstavili v pet vrst drug za drugim. Nemalo smo se začudili, ko je bil ves prostor okrašen z zastavami, med katerimi so plapolale tudi naše trobojnice, ko smo uzrli množico svečano oblečenih gospodov in dam in je vojaška godba igrala v pozdrav naši impozantni koloni.

Čim se je kak samodrč ustavil, so pristopile dame in metale šopke v

avto oziroma jih dale našim damam v roke. Obenem je vsak voz dobil velik zavitek, v katerem je bil srebrni svinčnik z inicijali ADAC (Allgem. Deutscher Automobil Club), vsprejdi za naše bivanje v Monakovem, lepa ilustrirana knjiga »München« ter prospekti vseh znamenitosti Monakovega.

Celo eno stran prostora je zavzemala velikanska lopa, pod katero je bil prirejen bogato obložen buffet. Ko smo izstopili, so nas dirigirali pod lopo, kjer smo zasedli stole pri okroglih mizah. Takoj so nam dame in gospodje servirali različna mrzla jedila in šampanjec.

Nato je predsednik »Adaca« imel lep pozdravni govor, v katerem je najprej omenjal prisrčni in nadvse ljubeznivi sprejem, ki so ga bili deležni nemški avtomobilisti lanske leto v Sloveniji, in nam želel, da bi se dobro počutili v bavorski prestolici. V znak prijateljstva je poklonil našemu avtoklubu najvišji častni znak, ki ga daje »Adac«, lep zlat pokal. Ko je izgovoril, je godba zaigrala našo državno himno in potem še nemško državno himno, ki so jo Nemci vsi obenem peli, dočim smo mi molče poslušali našo, ker — je ne znamo peti! Nato je nastopila ljubka elegantna

dama, soproga monakovskega župana (Altbürgermeister) ter nas pozdravila le v hrvaškem jeziku kot svoje rojake. Gospa je rojena Zagrebčanka. Nemalo smo bili navdušeni in prijetno presenečeni po tem pozdravu v našem jeziku.

Zahvalil se je v toplih besedah predsednik Zagrebškega avtokluba g. Bošnjak, ki je tudi sprejel v imenu jugoslovanskega avtokluba zlat pokal in s krepkimi živjoklici smo dali na koncu povdarek njegovim besedam.

Od našega tajnika je dobil vsak samodrč nakaznico za stanovanje in obenem je nemški motociklist odvedel dotični voz oyiroma kazal pot, da smo po zelo šumnem in prometnem mestu brez povpraševanja hitro dospeli v hotele.

Samo tri dni smo bili v Monakovem, desetkrat premalo, da si človek ogleda vsaj najznamenitejše stvari. In še teh ne bom opisoval, raje svetujem vsakemu: Pojdi sam v München, ne bo Ti žal! Seveda sem bil v obeh pinapotekah, v gliptapoteki — no, spet sem pri apotekarjih — v različnih muzejih, razstavah itd. Podplatj so me dovolj boleli, vendar ne toliko kot prijatelja Petra, ki si je kupil lakaste čevlje in jih je moral šele shoditi!

Veliko bolj zabavno je za moje čitatelje, če jim povem, kako sva s Petrom kupovala irhaste hlače, ribolovke, šternkukarje itd., kako nas je prijatelj Matko, ki je v Monakovem kot doma, prepeljal okoli in nas vedno obvaroval vsake nevarnosti, ki bi škodovala naši kreposti. (Ali sem že povedal, da je bila njegova g. soproga z nami?)

Ko smo po dospetku v hotel oprali svoja grešna telesa, smo vprašali g. Matka, kam nas bo najprej peljal.

»Največ monakovskega življenja se vidi zdajle zvečer v Hofbräu,« nam odgovori, »najbolje je, da vas tja peljem.«

Bili smo zadovoljni in skoro smo prišli do velike hiše ali bolje palače v staronemškem slogu (če je res?), o kateri sem že mnogo slišal. V veži smo videli skozi odprta vrata velikansko, vso zadimljeno dvorano, pri dolgih in okroglih mizah glavo pri glavi, eno bolj rdečo od druge, in velikanske bele glinaste vrče na mizah ali bolje v rokah.

»To je za folk,« je pripomnil Matko, »mi gremo v višave.«

Šli smo v prvo nadstropje, odrajtali majhno vstopnico ter prišli v velikansko, visoko dvorano, kjer je bilo tudi toliko ljudi, da smo dolgo, dolgo

Priporočajte, svojim prosim, odjemalcem priljubljene

MAGGI-jeve izdelke za juhe.

Lahka prodaja! Dober zaslužek!

Razpečuje v kraljevini SHI Fran Ksav. Lešnik, Maribor, Cankarjeva 6

NEMŠKA SLADKORNA STATISTIKA.

Po podatkih okrožnice društva nemških sladkornih industrijev je znašala sladkorna produkcija v vseh 248 nemških tovarnah v letu 1928/29 po začasni cenitvi 16.650.000 kg napram 15.070.000 kilogramov v kampanji 1927/28. Pese so predelali v zadnji kampanji 78,4% več kot v prejšnji kampanji, sladkorja so pa napravili 10,45% več. Sladkorna produkcija v Nemčiji je najvišja v vsej Evropi.

SVETOVNO LADJEDELNIŠTVO LETA 1928.

Lloydov register javlja, da sta bili število in tonaža lani na novo zgrajenih ladij večji kot leta 1927. V Angliji so zgradili 426 ladij s tonažo 1.443.000 ton, v vseh drugih državah pa 404 ladje z 1.218.000 tonami. Na koncu leta 1928 v gradbi se nahajajoče ladje na Angleškem in Irskem so imele tonažo 1.243.000 ton; to je 47,5 odstotkov vse svetovne tonaže, ki je sedaj v gradbi. Na drugem mestu je Nemčija s 382.000 tonami, nato pride Holandska s 182.000 tonami, Francija s 162.000 tonami in Japonska s 119.000 tonami. Gradba motornih ladij prekaša gradbo parnikov za 184.000 ton. Splošno pa o gradbi motornih ladij poročamo na drugem mestu, posebno še, kar se tiče Anglije. Gornje številke nam kažejo še zmeraj velikansko premoč Anglije.

Trgovina.

Velesojem v Pragi se vrši letos od 17. do 24. marca. Velika velesojemska palača je odprta celo leto.

Zunanja trgovina Češkoslovaške v letu 1928. Bilanca zunanje trgovine Češkoslovaške v letu 1928 je zopet ugodna. Aktivum leta 1927 je znašal 2 milijarde 173.806.000 Kč, lani pa tudi še zmeraj 2.033.148.000 Kč. Predlanski import je izkazan s 17.962 milijoni Kč, import z 20.135 milijoni, lanski import z 19.196 milijoni, eksport z 21.219 milijoni. Zlasti so Čehi zadovoljni, da je tizdatno narasel izvoz fabrikatov ter da je padel uvoz živil. Relativni številk za vse lanske leto še nimamo, pač pa je iz podatkov posameznih mesecev razvidno, da je daleko spredaj tako v uvozu kot v izvozu Nemčija, na drugem pa Avstrija. Številke naše trgovine s Češkoslovaško nam pravijo, da je naša trgovina s Češkoslovaško pasivna. Bomo se poročali, čim bomo številke zaznali.

Na nemškem trgu umetne svilne veļajo zaenkrat proste cene.

iskali, predno smo našli malo mizo. Vrči piva niso sami primarširali na mizo kot smo si to predstvaljali, ampak prinesle so jih debele stasite natakariice, ki jim ni bilo nič, priteči s šest do osmimi vrči z dvelitersko vsebino.

Pa smo res pridno vtikali nosove v te velike lonce, saj smo bili dovolj osušeni v grlih — prevozili smo ta dan 306 km. Ko smo si privezali duše tudi z dobro večerjo, smo začeli opazovati sosesčino. Razpoloženje je bilo povsod na višku. Pri sosednji mizi so pokulirali golobradi dijaki od 14 do 18 let, ki bi jim bolj pristojalo mleko kot pivo. Pili so na komando in marsikak fantiček je že komaj vzdigoval velik vrč in z izbuljenimi očmi in topim obrazom mgledal okoli sebe, da bi kdo občudoval njegovo žalostno junaštvo. Pri drugi mizi je zopet sedela družba mož in žensk, ki so poskušali peti, pa se jim ni nobena pesem poročila. Klepetanja in čebļanja je bilo po vsej dvorani kakor v čebelnjaku. Visoko pod stropom so viseli ogromni svetilniki z močnimi žarnicami, ki so se komaj razločevale vsled gostega dima, ki je plaval nad nami. V kotu je pridno igrala močna godba, ki se je pa malo slišala vsled hrupa, ki so ga delali pivci.

Industrija.

Standard Oil o izgledih petrolejskega gospodarstva. V okviru raziskovanja o razvoju surove petrolejske produkcije in petrolejskega konsuma v letu 1928 pride Standard Oil of New Jersey do zaključka, da bo treba zopet računati z nadprodukcijo. Stremļjenja, ki merijo na učinkovite produkcijske dogovore, se morajo torej ojačiti; sicer so občutne posledice za vso petrolejsko industrijo neizogibne. Leta 1928 je imelo omejitveno stremļjenje nekaj uspehov; vendar so se nenavadno velike petrolejske zaloge pomnožile še za nadaljnih 30 milijonov sodčkov. Otvoritev novih petrolejskih virov in izgradba transportnih in rafinerijskih naprav sta učinkovitost dogovorjenih produkcijskih omejitev zmanjšali ali jo pa napravili celo iluzorično.

Denarstvo.

Pomanjkanje denarja na svetovnem trgu je po mnenju znanega narodnega ekonomista profesorja Johna Keynesa posledica velikih rezerv, ki jih je nabrala Francoska banka v Newyorku in v Londonu. Ta izredni položaj usposoblja Francijo, da praktično pritegne nase ves prevešek zlata vseh centralnih bank Evrope in Amerike. Profesor Keynes je prepričan, da trpijo iz tega vzroka vsi drugi narodi na pomanjkanju denarja.

Francosko posojilo pri švedskem vžigaličnem trustu. Švedski vžigalični kralj Ivar Kreuger, ki se nahaja sedaj v Parizu, je stopil v dogovor s francosko vlado glede najema velikega posojila, ki naj se porabi za odplačilo v kratkem dospellega francoskega vojnega dolga Zedinjenim državam. Posojilo bo hkrati v zvezi z ureditvijo nemških vojnih dolgov, tako da bi postal Kreuger de facto upnik Nemčije za del njenih dolgov. V zvezi s temi vestmi so se Kreugerjeve delnice na stockholmski borzi dvignile.

Poljska banka za usnje. V Varšavi se vršijo pogajanja za ustanovitev banke v svrhu financiranja trgovine z usnjem in njegovega eksporta. Banko hočejo ustanoviti s pomočjo ameriških usnjarskih interesentov ob udeleżbi poljskega kapitala. Osnovna glavnica bo znašala pol milijona dolarjev, pri čemer bi bili Amerikanci udeleżeni s 300.000 dolarji. Na Poljskem stremi vse za kartelizacijo.

Prvi obrok rumunskega stabilizacijskega posojila znaša 61 milijonov dolarjev; emisijski tečaj je 90, obrestovanje 7%. Od vsega posojila je potrebnih za stabilizacijo samo 40 milijonov dolarjev, ostanek bodo porabili za zboljšanje rumunskega gospodarstva.

Kakor sem že rekel, je bilo mnogo življenja v tej ogromni gmoti, vendar sem pogrešal one prijetne razigranosti in vesele razposajenosti naših pivskih družb. Pivo bolj mori človeka nego da bi ga spravilo v pravo veselje. Ej, naš cviček in jeruzalemeec to veliko bolj razumeta! Duhovi piva vse bolj lezejo v spodnje dele telesa in povzročajo otopelost, dočim zleze naše vino od nosa gori in celo v lase, seveda če se jih ima.

O tem je tudi naša družba modrovala in Peter je prvi začel, da ne bi bilo napačno poiskati dobro vino, če hočemo dobiti pravo razpoloženje. Kako radi smo mu to pritrdili, samo Matko je pripomnil, da je v pogledu dobrega vina njegove monakovske latinščine konec.

»Si bomo že poiskali,« se je oglašil g. Kobasar, »poštenega Kranjca bog ne zapusti.«

Pa ga tudi nil Pozno je že bilo, ko smo ostavljali ječmenovo svetišče in je Matko odkuril z gospo soprogo spat, dočim smo mi drugi poiskali boljše zabavišče.

(Dalje prihodajla.)

Naročajte »Trgovski list«!

PO SVETU.

Davčni dohodki Francije v letu 1928 so dali 42 milijard in 890 milijonov frankov, za 3 milijarde in 287 milijonov več kot je bilo proračunjeno in za 2 milijardi 699 milijonov več kot v letu 1927.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški je znašal na koncu drugega januarjevega tedna 6856 milijonov Kč, valutarično kritje se je dvignilo na 50,9%.

Na Sirijo odpadajoča kvota turških predvojnih dolgov znaša 8 do 9% in je bil tozadevni dogovor podpisan 18. t. m. v Parizu.

Gospodarski odbor Zveze narodov se bo na svojem letnem zborovanju pečal v prvi vrsti v sladkornim vprašanjem. pričakovanja glede praktičnega uspeha niso optimistična.

Nemška zveza surovega železa je pustila cene za februar nespremenjene.

Lombardni krediti Zvezne banke v Newyorku so dosegli rekordno višino 5384 milj. dolarjev; lani ob istem času so znašali 3788 milijonov.

Stanovanjsko gradbeno posojilo v znesku 100 milijonov zlatov po 7% bodo najeli na Poljskem.

Zopetno znižanje nemške obrestne mere bo postalo aktualno že v februarju.

Francoska banka nadaljuje politiko nakupa zlata; razmerje kritja je naraslo na 41,27% in je višje kot je bilo sploh kdaj po stabilizaciji franka.

Sladkorno industrijo v Perziji hoče oživotvoriti perzijska vlada, in bodo šli v ta namen češkoslovaški strokovnjaki tja.

V ogrski tekstilni veletrgovini zaznamujejo zopet dve insolvenci: Hoffmann in Rosenfeld s pasivi 350.000 pengö ter Eisner in Kardos s pasivi 273.000 pengö. Železnica Pennsylvania v Ameriki zvišuje delniško glavnico za 100 milijonov dolarjev.

Borzni sedež na newyorški efektivni borzi je bil prodan za 615.000 dolarjev. To je najvišji dosedanji znesek; zadnji je bil 600.000 dolarjev.

Ogrska pobuda za sklicanje konferenice evropskih bank je našla pri bančnih zvezah inozemstva prijazen odmev, in ni izključeno, da se bo sestala letos svetovna konferenca bančnih zvez.

Kokoši, rac, gosi in puranov je bilo po lanskem štetju v Jugoslaviji 16 milijonov 280.000 kosov.

Zveza angleških glinastih tovarn je zaprosila za zaščitno carino za vse tovrstno blago.

Ameriški petrolejski eksportni kartel je sedaj dovršena stvar. Kartelu pripada nad deset tvrdk.

I. G. Farben namerava ustanoviti ameriško družbo za inozemske interese. Udeleżeni bodo ameriški finančni zavodi.

Tekstilni zavod bodo ustanovili na Češkoslovaškem. Ustanovni občni zbor se bo vršil 26. t. m. Priglašeni je že par sto tvrdk.

Poljska banka je imela leta 1928 za 50 odstotkov večji dobiček kot leta 1927 (36 proti 24 milj. zlatov). Dividenda znaša 16 odstotkov, lani 14.

Ameriška Western Union and Telegraph Co je imela v letu 1928 čistega dobička 15.370.000 dolarjev.

Družba bakra Katango v afriškem Kongo je nakopala leta 1927 za 89.000 ton bakrene rude, lani pa za 112.500 ton. Katanga je dežela bodočnosti.

Rekordna produkcija zlata v Južni Afriki. Južna Afrika je največja dobaviteljica zlata na svetu. Po poročilu iz Johannesburga je znašala lanska zlata produkcija Transvaala 10.358.596 unc v vrednosti 44 milijonov funtov in je dosegla s tem nov rekord. Od začetka južnoafriške produkcije v letu 1884 do danes so dobili v Transvaalu za 973 milijonov funtov čistega zlata. V dinarjih si moremo to vsoto bolj težko predstavljati. 1 unca je 1/16 angleškega utežnega funta; 1 funt je 453,593 gramov, 1 unca 28,3495 gramov.

Ljubljanska borza.

Tečaj 21. januarja 1929.	Povprasevanje Din	Posadba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	2286
Berlin 1 M.	13535	13565
Bruselj 1 belga	—	7917
Budimpešta 1 pengö	—	99382
Curich 100 fr.	109440	109740
Dunaj 1 šiling	79906	80205
London 1 funt	276	27680
Newyork 1 dolar	—	5687
Pariz 100 fr.	22140	22360
Praga 100 kron	16820	169
Test 100 lir	—	29822

Vrednote: Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d., Celje denar 158 dinarjev; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana denar 125 Din; Prva hrvatska štedionica, Zagreb denar 920 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana denar 175 Din. b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja: Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana denar 120 Din; »Stavbna družba d. d., Ljubljana denar 56 Din; »Šušir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka denar 105 Din; Tvoronica za dušik d. d., Ruše denar 200, blago 280.

Les: Smreka — jelka: hlodi I., II., monte 250—300; brzojavni drogovi 240—260; bordonski merkantilni 300—320; trami merkantilni 250—300; škorele, konične od 16 cm naprej 560—600; škorele, paralelne, od 16 cm naprej 630—680; škorele, podmerne, do 15 cm 490—540; deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 500—550; plohi, par., od 16 cm naprej 550—600 Din. Bukev: deske-plohi, naravni, neobrobļeni 490—520; plohi, naravni, oštrobri 750—1000; plohi, parjeni, oštrobri 600—900; plohi, parjeni, oštrobri 1000—1250; testoni 500—530, lavotele 1100—1200 Din. Hrast: hlodi I., II. 500 do 700; bordonski 1200—1400; deske-plohi, neobrobļeni boules 1300—1500; plohi, neobrobļeni merkantilni 1000—1100; plohi, oštrobri (podnice) 1200—1300; frizi 950 do 1150 Din. Drva: bukova 19—21; hrastova 17 do 19 Din. Železniški pragovi: 260 m, 14x24, hrastovi 50—55 Din. Oglje: bukovo za 100 kg 85—90 Din.

Zito: Pšenica: bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 285—28750; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slov. postaja, dobava v februarju, plačilo v 30 dneh 290—29250 Din; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slov. postaja, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh 30250—305; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh, 30750—310 Din. — Keruza: amerišanska plata koruza: promptna dobava, slov. postaja 325—330; bačka: času primerno suha, promptna dobava, slov. postaja 295—29750. — Ječmen: baranjski: pivovarški, 68/69 kg 345—34750 Din; bački, ozimni, 67/68 kg 330—33250. — Soršca: 50% rži, 50% pšenice, postaja Domžale, plačilo v 30 dneh 27750—280 Din. — Moka: pšenična Og: nova, foč Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačljivo po prejemu blaga 420—425 Din.

Tendence: les: neizpremenjena; deželni pridelki žvrsla.

Zaključki: les: 3 vagoni; deželni pridelki: — vagonov; drugo — vagonov.

RAZNO.

Kelloggov pakt. Poročali smo, da je ameriški senator ratificiral Kelloggov-Briandov protivojni pakt. Pretekli teden ga je v Beli hiši v Washingtonu Coolidge podpisal. Podpis se je izvršil z velikim ceremonielom, in so bili navzoči številni senatorji in vsi ministri. S tem hoče pokazati Coolidge zunanjemu svetu, kakšno važnost pripisuje on temu mirovnemu dogovoru.

Nad 32 milijonov telefonskih aparatov. V Newyorku so priobčili zanimivo statistiko, ki govori o številu telefonskih aparatov na svetu. Na koncu leta 1928 jih je bilo 32.500.000, za 1.500.000 več kot na koncu leta 1927. V Severni Ameriki je 20 milijonov telefonskih aparatov, v Evropi 8.500.000. V U. S. A. pride na 100 ljudi že 16 aparatov, v Nemčiji na primer pa šele na 4,4. V U. S. A. spadata telefon in radio k hišni opravi.

Škoda gre v Madrid; neka madridska tovarna železa je predlagala škodovemu podjetju, da zgradi skupaj tovarno jelka, ki bo poleg španskega trga zalagala tudi južnoameriške trge. Pogajanja so tekla zelo ugodno in so tik pred zaključkom.

Izvoz premoga iz Rusije. Rusko časopisje prinaša poročila o najnovijem razvoju v izvozu antracita i. dr. premoga. Sovjetska zveza izvažala kurivne snovi iz treh okrajev: iz kotla ob Doncu, z Daljnega vzhoda in iz okolice mesta Irkutsk v Sibiriji. Za narodno gospodarstvo pride v poštev v prvi vrsti kotlina ob Doncu. Od tam izvažajo premog v Turčijo, Egipt, Italijo, Grčijo, Francijo in v Ameriko. Izvoz tekočega gospodarskega leta je neprimerno večji kot je bil izvoz lanskega leta. V zadnjem času so sklenili Rusi dolgoročne pogodbe s tremi italijanskimi tvrdkami glede dobave 275.000 ton premoga in antracita. Z neko francosko tvrdko so sklenili dogovor o dobavi 175.000 ton. V tekočem letu so zgradili v sovjetsko-ruskih pristaniščih prve premogovne štacije za opremo prihajajočih inozemskih parnikov z ladijskim premogom. Imenujejo zaenkrat Novorosijsk, Mariupol, Nikolajev, Odeso in Leningrad.

TRŽNA POROČILA.

MARIBORSKO SEJEMSKO POROČILO.

Na svinjski sejem dne 18. januarja t. l. je bilo pripeljanih 17 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 7—9 tednov stari, komad 225 do 250 Din, 3—4 mesece 280 do 450, 5—7 mesecev 480—540, 8—10 mesecev 580—750 Din. 1 kg žive teže 10 do 12-50, mrtve 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 7 komadov.

SLADKOR.

Veliko so govorili v zadnjem času o ustanovitvi kubanske sladkorne prodajne in nakupovalne kontrole, torej o nekakšnem prodajnem in nakupovalnem zastopstvu. Tovarne sladkorja so pa načrt odklonile 3 : 1. Kubanska kampanja se je brž razmahnila in se je sladkor živahno prodaja. Zadnji sladkorni pridelek na Kubi je dal štiri milijone ton. — Javanski sladkorni trust je prodal že približno eno tretjino bodočega pridelka. Na Javi so vpeljali dve vrsti cen: ceno za stare prodajne dežele na Daljnem vzhodu in reducirano ceno pri transportu blaga v dežele zahodno od Sueškega prekopa. Te cene so se že kar nekam udomačile. Ta sistem ima pa za Javo to slabo posledico, da je včasih dana možnost eksporta kontinentalnega sladkorja na Daljni vzhod. — Evropska sladkorna statistika je dobila v zadnjem tednu dopolnilo s poročilom »Mednarodne zveze za sladkorno statistiko«, sestavljenim na podlagi okrožnice. To poročilo ima večje spremembe samo glede Češkoslovaške in Nemčije (1 milijon 45.000 ton in 1.850.000 ton), glede drugih dežel pa veljajo cenitve Lichta in Mikuscha. — Po najnovijih podatkih Lichta je dala kampanja 1927/28 za 1.711.000 ton višjo svetovno sladkorno produkcijo kot prejšnja kampanja, to je 8-8%. Konsum se je pa proti prejšnjemu letu dvignil samo za 940.000 ton ali za 3-7 odstotkov. V Evropi je narasla produkcija sladkorja za 16-4%, konsum pa samo za 10-5%. Upajo, da bo evropski sladkorni konsum dosegel letos 100 milijonov met. stotov.

MEDNARODNI TRG CINKA, CINA, BAKRA IN SVINCA V LETU 1928.

Razvoj na mednarodnih trgih označenih kovin je bil v preteklem letu kaj neenoten. Kljub temu je bilo pa s staljša producentov lansko leto izdatno boljše kot leto 1927. Kartelacija, ki je obsegala najprvo samo baker, je prešla sedaj tudi na cink, in so tudi izgledi za kartel svinca ugodni. Tudi pri cinu so se izgledi zboljšali, čeprav ne smemo podcenjevati težkoč, ki so nastale pri razmotrivanju tega vprašanja. Cink je ona kovina, ki se je spričo nadalje narasajoče produkcije kljub podporni akciji, započeti od gotovih strani, najugodnejše razvijala. Cink je zamogel kljub zopetnemu produkcijskemu dvigu boljše zaključiti kot na koncu leta 1927. Pri svinu se je močni padec cene v letu 1927 poznal v prvi omejitvi produkcije, a je bila tečajna izguba lanskega leta vseeno še prav majhna. Najboljši razvoj, ki je bil še veliko ugodnejši kot v letu 1927, izkazuje baker, čeprav je produkcija te kovine bolj narasla kot kdaj prej. Cene bakra so neprestano narasle in so narasle skupaj za 19 odstotkov; pri tem so se skrčile vidne zaloge nekako na polovico prvotnega stanja. V teh številkah se jasno zrcali izredni dvig lanske porabe; v nasprotju s prejšnjim letom pa odpade ta dvig v prvi vrsti na Ameriko, akoravno se je tudi v nekaterih evropskih deželah konsum pomnožil, posebno v Franciji. Kovinska poraba Nemčije se lani menda prvič ni dvignila, temveč je ostala približno na višini predlanske, posebno še, ker je zlasti v zadnjih mesecih kupčija zelo pomenjala.

Razvoj cen na londonskem trgu v preteklem letu je izražen v sledečem seznamu (v funtih in šilingih za tono):

	Baker	Cin
Konec decembra 1927	60-15	265-7
„ januarja 1928	62-17	247-8
„ junija 1928	63-5	213-17
„ avgusta 1928	62-14	213-7
„ septembra 1928	64-9	225-17
„ oktobra 1928	68-3	226-8
„ novembra 1928	68-12	239-17
Sreda decembra 1928	68-5	226-7
Konec decembra 1928	72-10	227-15

	Svinec	Cink
Konec decembra 1927	22-16	26-5
„ januarja 1928	20-16	26-2
„ junija 1928	20-18	25-9
„ avgusta 1928	22-2	24-16
„ septembra 1928	21-13	24-1
„ oktobra 1928	22-2	24-2
„ novembra 1928	21-15	26-7
Sreda decembra 1928	21-5	26-17
Konec decembra 1928	21-10	26-19

Po dolgih pogajanjih so ustanovili evropski sindikat cinka. Prvo njegovo delo je bila omejitev evropske in avstralske produkcije cinka v znesku 7% za tri mesece, razen če bi že poprej dala mesečna povprečnost zaželjeno ceno 27 funtov. Tudi Amerika in Kanada sta se odločili za sodelovanje. Spričo teh dogodkov so šle notacije cinka gor do stabilizacijske meje. Svetovna produkcija je ostala v zadnjem času nespremenjena.

O bakru in cinu govorimo večkrat in ne bomo ponavljali. Svinec je bila edina

kovina, koje produkcija je nazadovala. Kljub temu so šle cene nekoliko nazaj, ker so kazali evropski konsumenti v zadnjem času premalo zanimanja za dotok iz Amerike. V Ameriki se je položaj ugodnejše razvijal kot tostran oceana, zaloge so se nadalje precej skrčile. Rusija, ki je v novembru zelo povpraševala po svinu, v decembru ni več nastopila kot nakupovalka.

Splošni zaključek vseh štirih kovin je smatrati za ugoden.

Dotatno h gorenjemu poročilu pripominjamo, da se je pojavila na svetovnem kovinskem trgu v zadnjem času mirnejša tendenca. Kot neposredni vzrok navajajo večjo zaposlenost ameriških in angleških industrij, vsled česar se morajo porabiti izdatne vsote za nakup raznih surovin. Značilno za mirno tendenco na kovinskem trgu je dejstvo, da se celo za baker, ki je bil doslej bistven predmet špekulacije, malo zanimajo. Isto velja o svinu, kjer sta ponudba in povpraševanje v ravnovesju. Samo v cinu je bilo opazovati večje kolebanje, a tudi na tem trgu je kmalu nastopil mir. Cinkovi kartel tudi ne more doseči kaj prida boljših cen. Sicer so evropsko produkcijo omejili, a veselje do nakupa je majhno.

CENA VALJANE ŽICE ZVIŠANA.

V Luksemburgu se je vršila seja Mednarodne zveze valjane žice. Svetovno-tržno ceno valjane žice so proti prvotnemu pričakovanju zvišali za 2 šilinga in 6 pence na 6 funtov in 5 šilingov. Zvišanje stopi takoj v veljavo. Prihodnja seja se bo vršila na koncu aprila. V mednarodnem kartelu so zastopane zapadnoevropske države in Nemčija.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Mašinsko odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. januarja t. l. ponudbe glede dobave ca. 1400 kg železnih plošč in ca. 2300 kg različne pločevine; do 25. januarja t. l. pa glede dobave 120 m² mehkih desk. — Saobračajno-komercialno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. januarja t. l. ponudbe glede dobave električnih ročnih svetiljk, žarnic in elektrolita ter glede dobave 30 komadov Thonet-stolov. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih odeljenjih.) — Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 26. in 30. januarja t. l. ponudbe glede dobave železnih plošč za Brotan-kotle ter glede dobave pločevine. — Direkcija državnih rudarskih preduzeč v Sarajevu sprejema do 26. januarja t. l. ponudbe glede dobave 20.000 kg tračnic in 10.000 kg karbida; do 28. januarja t. l. pa glede dobave 1500 m jeklene vrvi. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 28. januarja t. l. ponudbe glede dobave umivalne garniture; do 31. januarja t. l. glede doboave paličastega bakra; do 1. februarja t. l. glede dobave pisalne krede; do 4. februarja t. l. glede dobave kladiva za samokov, zaklopk, pločevine, lesnih vijakov, zakovic, krajnih plošč in

polgumijevih obrobov. — Direkcija državnega rudnika v Kreki sprejema do 30. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1000 m jamskih tračnic in 50 m gonilnih jermenov. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 4. februarja t. l. ponudbe glede dobave 112 komadov manesmanovih cevi; do 7. februarja t. l. glede dobave 1 električnega vitlja. — Direkcija državnega rudnika Bukinje, pošta Kreka, sprejema do 11. februarja t. l. ponudbe glede dobave raznega električnega materiala, do 12. februarja t. l. glede dobave stiskalnic za cevi. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 30. januarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 10.000 kg kvadratnega, 3.500 kg okroglega in 2.500 kg ploščatega železa; dne 8. februarja t. l. glede dobave mašinskih vrvic. — Dne 4. februarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave vijakov, tračnih žebeljev in groverjevih obrobov. — Dne 12. februarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave hidranta. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.) — Dne 11. februarja t. l. se bo vršila pri Saobračajno-komercialnem odeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave tiskovin. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.)

Dobave. — Saobračajno-komercialno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. januarja t. l. ponudbe glede dobave 12.000 kg petroleja; do 28. januarja t. l. glede dobave 14.000 komadov nalučnikov. — Gradbeno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. januarja t. l. ponudbe glede dobave 6 Lutzovih peči. — Mašinsko odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 31. januarja t. l. ponudbe glede dobave varnostnih očal za varilce in profesorste. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih odeljenjih.) — Armijska artilerijska radionica II. armijske oblasti v Sarajevu sprejema do 27. januarja t. l. ponudbe glede dobave raznega materiala (usnje, sukanec za sedlarje, platno, morska trava, rumeni vosek, impregnirano platno itd.). — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 31. januarja t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg ovsca. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 4. februarja t. l. ponudbe glede dobave 5 vagonov krajnikov. — Direkcija državnega rudnika v Kreki sprejema do 6. februarja t. l. ponudbe glede dobave gonilnih jermenov. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.) — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 4. februarja t. l. pri Ministrstvu vojske in mornarice, ekonomsko odeljenje, v Beogradu glede dobave 1.300.000 kg bele moke. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.) — Dne 8. februarja t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave materiala za gornji ustroj; dne 11. februarja t. l. pa glede dobave skretniških ključavnic. — (Pogoji so na vpogled pri gradbenem odeljenju te direkcije.)

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga

sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postržba!

Zahtevajte cenik!

C. MENARDI

telefon Interurban štev. 2062

Komisija in import kolonijalnega blaga. Zaloga marsejskega mila
— „HERKULE“ —
LJUBLJANA
Trubarjeva ul. 2
Brzotlačni naslov: MENARDI

Za jugoslovanski patent št. 4151 od 1. januarja 1926 na:

„POSTOPAK ZA PRAVLJENJE VISOKO - V SKOZNIH ULJA“
(„Verfahren zur Herstellung hochviscoser Öle.“)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc. — Cenj. ponudbe na:
ing. Milan Šuklje, Ljubljana,
Beethovnova ulica št. 2.

Vinska veletrgovina išče

POTNIKA

Pismene ponudbe pod št. VII na upravo Trgovskega lista v Ljubljani.

Drva
bukove in hrastove odpadke od parketov, dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga

V. Scagnetti, v Ljubljani za gorenjskim kolodvorom.

TRGOVSKI LIST
se priporoča za
oglašanje inseratov!

Knjige, časopise, račune, vizitke, etikete, memorande, kuverte, tabele, lepake, naročilnice v blokli s poljubnim številom listov, cenike in tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

TISKARNA
MERKUR

LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23
TELEFON 2552

Lastna knjigovoznica

Za večja naročila zahtevajte proračune!

